

Odal Sparebank
SIDEN 1877

Pilar III – 2013

Odal Sparebank

En alliansebank i eika.

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2013

Sagstua, 23.03.2014

Innhold

Pilar III – 2013.....	1
Innhold.....	3
1 Innledning og formål med dokumentet.....	4
2 Basel II – Kapitaldekningsregler	4
3 Konsolidering.....	5
3.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	5
4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav.....	6
4.1 Ansvarlig kapital.....	6
4.2 Kapitalkrav	7
5 Kredittrisiko og motpartsrisiko.....	8
5.1 Definisjon av mislighold og verdifall	8
5.2 Metode for beregning av nedskrivninger	9
5.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	9
5.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	10
5.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	10
5.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	11
5.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	11
5.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	12
5.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater	12
6 Egenkapitalposisjoner	13
7 Renterisiko.....	14
8 Styring og kontroll av risiko.....	15
8.1 Formål og prinsipper for ICAAP.....	15
8.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer.....	16
8.2.1 Kredittrisiko.....	17
8.2.2 Markedsrisiko	17
8.2.3 Operasjonell risiko	17
8.2.4 Konsentrasjonsrisiko.....	17
8.2.5 Likviditetsrisiko.....	18
8.2.6 Forretningsrisiko.....	18
8.2.7 Omdømmerisiko	18
8.2.8 Strategisk risiko	18
8.2.9 Systemrisiko	18
8.3 Bankens godtgjørelsesordning.....	19

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2013 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2 Basel II – Kapitaldekningsregler

Regelverket for beregning av kapitaldekning bygger på en standard utarbeidet av Bank for International Settlements (BIS). Formålet med kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikodiversifisert kapitalkrav
- God risikostyring og kontroll
- Tett tilsyn
- Mer informasjon til markedet

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 2: Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Pilar 3: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Pilar 1

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning og er en videreutvikling av det tidligere kapitaldekningsregelverket, Basel I. Det nye forslaget innebar ingen endring i den grunnleggende konstruksjonen av kapitalkravet, som fortsatt er 8 %, men det ble noen endringer i regelverket for hva som kan regnes som ansvarlig kapital og sammensetningen av denne.

Det er lagt til ytterligere bufferkrav i tillegg til kapitalkravet, med bufferkravene innført 1. juli 2013 må banken minst ha ren kjernekapital på 9 %, kjernekapitaldekning på 10,5 % og kapitaldekning på 12,5 %.

De store endringene gjelder beregningen av kapitalkravet for kredittrisiko og introduksjonen av et eksplisitt kapitalkrav for operasjonell risiko. Gjeldende krav til kapitaldekning for markedsrisiko berøres i mindre grad av det nye regelverket.

Pilar 2

Pilar 2 er basert på to hovedprinsipper. Bankene skal ha en prosess for å vurdere sin totale kapital i forhold til risikoprofil og en strategi for å opprettholde sitt kapitalnivå. I tillegg skal tilsynsmyndighetene gjennomgå og evaluere bankenes interne vurdering av kapitalbehov og strategier, samt overvåke og sikre overholdelse av de myndighetspålagte kapitalkravene. Tilsynet har myndighet til å sette i verk passende tilsynsmessige tiltak om de ikke er tilfreds med resultatet av prosessen.

Pilar 3

Formålet med pilar 3 er å supplere minimumskravene i pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølging i pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll. Kravene til offentliggjøring blir spesielt for de få bankene som å benytte egne systemer og metoder for å beregne kapitalkravet, noe som ikke gjelder oss. Det er et regulatorisk krav at banken skal rapportere Pilar 3 informasjon første gang i forbindelse ved fremleggelse av årsrapport for 2008.

De lovmessige kravene rundt Pilar 3, offentliggjøring av finansiell informasjon, er nedfelt i Forskrift om kapitalkrav kapittel 45 og 46. Dette dokumentet utarbeides slik at disse kravene er oppfylt.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

3 Konsolidering

3.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Glåmdalsmegleren AS er et tilknyttet selskap til Odal Sparebank. Selskapet konsolideres ikke inn i bankens regnskap og selskapet er ikke underlagt kapitaldekningsreglene.

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
Glåmdalsmegleren AS	100	545	33 %	33 %	Kongsvinger	Eiendomsmegling

4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

4.1 Ansvarlig kapital

Odal Sparebank sin ansvarlige kapital består i sin helhet av sparebankens fond.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen kroner)

2013	
Kjernekapital:	
Sparebankens fond	392 478
Overfinansiert pensjonsforpliktelse	-597
Utsatt skattefordel	-1 773
Kjernekapital:	390 108
Fradrag ansv. kapital i andre finansinstitusjoner	-26 266
Netto ansvarlig kapital	363 842
Kapitaldekning	18,53 %
Kjernekapitaldekning	18,53 %
Ren kjernekapitaldekning	18,53 %

Den ansvarlige kapitalen består av sparebankens fond, med fratrekk for utsatt skattefordel og overfinansiert pensjonsforpliktelse utgjør kjernekapitalen 390,1 mill, fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner utgjør 26,2 mill.

Banken har ingen hybridkapital per 31.12.2013

Netto ansvarlig kapital per 31.12.2013 utgjør 363,8 mill, hvor all ansvarlig kapital er ren kjernekapital.

4.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften.

I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	2013
Lokale og regionale myndigheter	1 213
Institusjoner	8 459
Foretak	9 136
Massemarkedsengasjementer	-
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	106 404
Forfalte engasjementer	2 600
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 284
Andeler i verdipapirfond	344
Øvrige engasjementer	16 671
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	146 111
Kapitalkrav for motpartsrisiko	-
Kapitalkrav for operasjonell risiko	14 087
Fradrag i kapitalkravet	-3 093
Sum	157 105

5 Kreditrisiko og motpartsrisiko

5.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement defineres som misligholdt når avdrag og renter ikke er betalt til rett tid, eller en rammekreditt/innskuddskonto er trukket ut over bevilget beløp. Dersom manglende betaling strekker seg ut over 90 dager, blir kundens samlede engasjement klassifisert som misligholdt.

Definisjon tapsutsatte engasjement:

Et engasjement som ikke er misligholdt etter reglene overfor kan bli definert som tapsutsatt når det må påberegnes at debitor ikke vil være i stand til å innfri sine forpliktelser og det heller ikke kan forventes at sikkerhet vil dekke lånet ved en eventuell realisasjon.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført kunden). Ved senere måling vurderes utlån til restverdi med fradrag for antatt verdi av pant. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Forventete inntekter i forbindelse med realisering neddiskonteres for å vise bankens sikkerhetssituasjon

Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Vesentlige/uvesentlige engasjement
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregninger av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktbrudd
- Økning av underdekning i sikkerheter
- Vesentlige finansielle problemer hos kunden, herunder tvangssalg
- Sannsynlighet for at kunden vil inngå gjeldsforhandling eller tatt under konkursbehandling
- Kunden dør, utsettes for hendelser med stort inntektsbortfall

5.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. De gruppevise tapsavsetningene baserer seg på den risikoklassifiserte porteføljen både for person og bedrift. For hver risikoklasse avhengig av antatt sannsynlighet for mislighold og tap, avsettes en viss prosent i gruppevis avsetning. I tillegg avsettes det i forhold til bransjefordelingen på kredittporteføljen på bedrift. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

5.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personkunder	2 854 021	119 914	5 239	2 979 174
Primærnæringer	175 284	15 682	2 830	193 796
Industri og bergverk	25 360	4 490	1 373	31 223
Bygg og anlegg	113 704	13 953	17 165	144 822
Varehandel, hotell/restaurant	63 528	14 363	5 475	83 366
Transport, lagring	19 330	680	7 356	27 366
Finans, eiendom, tjenester	715 107	6 761	2 249	724 117
Offentlig forvaltning	30 050	-	-	30 050
Sosial og privat tjenesteyting	53 660	2 908	591	57 159
Eika Boligkreditt	-	-	113 680	113 680
Sum	4 050 044	178 752	155 958	4 384 753
Odalskommunene	1 336 884	88 531	18 317	1 443 732
Kongsvinger	522 608	21 288	6 440	550 336
Romerike	1 058 752	50 306	14 699	1 123 757
Resten av landet	1 131 800	18 627	116 502	1 266 928
Gjennomsnitt ²	3 938 136	190 027	142 715	4 227 836

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

5.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	423 469	60 352	157 008	935 709	2 337 528	135 978	4 050 044
Ubenyttede rammer			178 462		290		178 752
Garantier				155 899	59		155 958
Sum	423 469	60 352	335 470	1 091 608	2 337 877	135 978	4 384 753

¹ Etter individuelle nedskrivninger

5.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjement	Engasjement med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Personkunder	25.240	11.576		5.661	2.116	
Primærmæringer						
Industri og bergverk	3.688	4.765		2.770	200	
Bygg og anlegg						
Eiendomsdrift						
Varehandel, hotell/restaurant	1.971	2.121		1.400	305	
Transport, lagring	510	2.517		698	298	
Øvrige finansinstitusjoner	5.714	1.534		750	250	
Sum	37.123	22.513		11.279	3.169	-
Odalskommunene	9005	11644		4727	515	
Kongsvinger	12981	6102		4425	2057	
Romerike	6920	4767		829	299	
Resten av landet	8217			1298	298	

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

5.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Individuelle nedskrivninger på utlån	2013
Individuelle nedskrivninger 01.01.	10 507
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-1 941
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	660
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	2 509
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-456
Individuelle nedskrivninger 31.12.	11 279

Nedskrivninger på grupper av utlån	2013
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	11 350
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	1 050
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	12 400

Tapskostnader utlån/garantier	2013
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	772
Periodens endring i gruppeavsetninger	1 050
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	2 039
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	412
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-428
Periodens tapskostnader	3 845

5.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i.

I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Odal Sparebank har per rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

5.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjements beløp før sikkerheter	Engasjements beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	50 699	50 699			
Lokale og regionale myndigheter	30 774	45 558			
Offentlig eide foretak	46 056	46 056			
Institusjoner	267 550	267 550	-26 266		
Foretak	210 166	191 611		2 %	7 %
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	3 461 281	3 461 281		94 %	
Forfalte engasjementer	31 424	31 397		89 %	
Obligasjoner med fortrinnsrett	160 444	160 444			
Andeler i verdipapirfond	4 177	4 177			
Øvrige engasjementer	293 419	276 450		6 %	
Sum	4 555 990	4 535 223	-26 266		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp for sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Odal Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi, som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskottkreditt.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at samlet vurdering gir grunnlaget for økt kapitalkrav.

5.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Odal Sparebank har ingen inngåtte derivatavtaler pr 31.12.2013.

6 Egenkapitalposisjoner

Aksjer, egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. På papirer som ikke omsettes på børs eller andre aktive markeder benyttes anskaffelseskost. Eventuelt innhentes uavhengig verdivurdering av enkeltpapirer.

Dersom virkelig verdi av aksjer klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål					
- børsnoterte aksjer	2 749	3 219	-	104	-
- andre aksjer og andeler	2 425	2 425	-	-363	-
Aksjer og andeler - strategisk formål					
- børsnoterte aksjer	1 300	1 473	-	-	-
- andre aksjer og andeler	49 487	72 329	218	205	-

7 Renterisiko

Banken er også eksponert for renterisiko knyttet til tap av rentenetto. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i banken. Renterisiko reduseres ved at innlån og utlån i høy grad tilpasses samme rentebetingelser. Bankens styre har fastsatt maksimumsrammer for bankens renterisiko. Ettersom bankens innlån fra kunder og utlån til kunder løper til flytende rente, er det ingen reell risiko på denne aktiviteten. Det er ingen utlån til fast rente pr 31.12.2013.

Banken har 10 millioner i fastrenteinnskudd fra kunder, som løper til mars 2014.

Alle rentepapirer, utstedte obligasjoner og plasseringer har flytende rente, og bankens renterisiko knyttet til rentepapirer derfor er begrenset.

Styret har utarbeidet rammer for renterisiko på rentebærende papirer.

Det foretas en løpende kontroll av at virksomheten holdes innenfor disse rammer.

Renterisiko

Eiendeler	Renterisiko i millioner kroner ¹
Utlån til kunder med flytende rente	-4,1
Rentebærende verdipapirer	-0,9
Øvrige rentebærende eiendeler	
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	0,0
Andre innskudd	3,5
Verdipapirgjeld	1,4
Øvrig rentebærende gjeld	0,1
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-
Sum renterisiko	0,0

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

8 Styring og kontroll av risiko

8.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Bankens har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Bankens gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

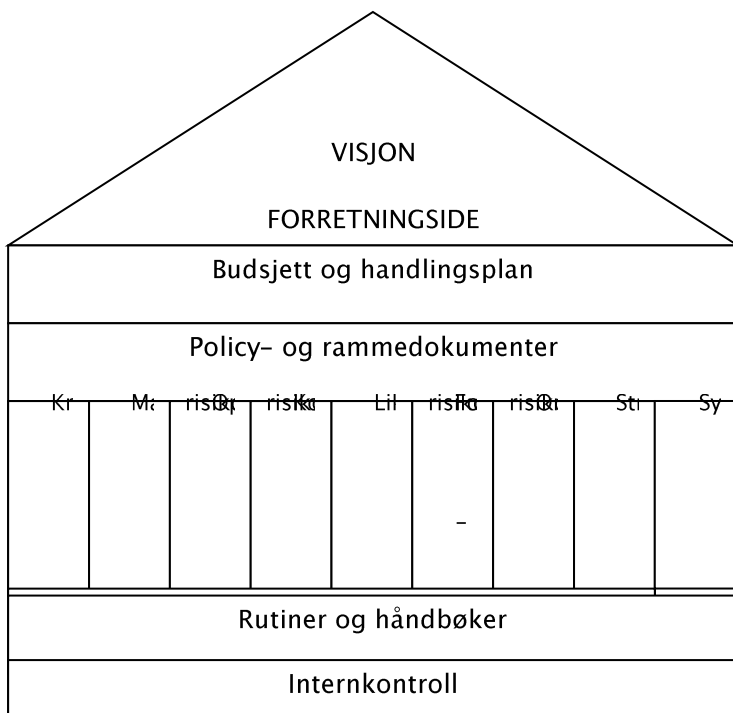
ICAAP-prosessen er nå flyttet til høsten i forbindelse med strategigjennomgang og internkontroll. Det er økonomisjef som er ansvarlig for gjennomføringen i samarbeid med Eika VIS og Eika Økonomiservice. Styret orienteres om prosessen og dokumentet gjennomgås og vedtas i styret.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoenheter ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko

8.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoenheter

Nedenfor er en skisse som viser hvordan bankens styringssystem er strukturert.

Vi har vektlagt å legge til rette for at ansatte skal ha tilgang til den nødvendige dokumentasjon, prosedyrer og rutiner slik at man lett kan slå opp ved behov. Intranett er bankens felles informasjonssystem og de dokumenter vi mener er av betydning for de ansatte er lagt ut her. En viktig del av styringssystemet er planleggingshjulet og årsplan for styret. Planleggingshjulet er en overordnet plan for de viktigste aktivitetene og rapporteringene som bankens styre og ledelse foretar seg i løpet av året. Årshjulet for ledergruppa følger denne, slik at de temaer og dokumenter som skal revideres tas her i forkant.

Bankens risikostyring og internkontroll er satt i et godt system. Det er utarbeidet rutiner og policyer innenfor alle risikoområder. Mye av internkontrollen foretas jevnlig gjennom året. Banksjef utarbeider en internkontrollrapport en gang i året etter at alle områder er gjennomgått og testet. Rapportering av internkontrollen til styret med uavhengig bekreftelse av eksternrevisor utføres hvert år. Det utarbeides også en likviditets/risikorapport hvert kvartal som går til styret. Den tar utgangspunkt i de risikodokumenter (rammer, strategier og policyer) som er utarbeidet og vedtatt av styret. Denne omfatter de viktigste risikoområdene for banken og ivaretar behovet for styring og kontroll gjennom året, og det er i denne også rapportert resultat av stresstester.

8.2.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskotokreditt.

8.2.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser

Banken har ingen inngåtte derivatavtaler pr 31.12.2013.

Aksjer i tilknyttede selskaper, konsernselskaper og strategiske plasseringer er ikke en del av prisrisikoen på aksjer, men inngår i strategisk risiko og eierrisiko.

Banken har ingen vesentlig valutaeksponering per 31. desember 2013.

8.2.3 OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapkilder ligger i den løpende driften av banken.

Banken har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv. Sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er dette tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

8.2.4 KONSENTRASJONSRISIKO

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon av enkeltkunder, enkelte bransjer og geografisk område.

Banken er ikke eksponert mot få, store næringskunder.

Eksponeringen er godt spredt geografisk, hensyn tatt til bankens markedsandel.

For å sikre diversifisering er det gitt rammer for eksponering i bransjer, fylker og per kunde.

8.2.5 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider.

8.2.6 FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Banken har ikke inngått kontrakter for 2014 som ikke er opplyst i regnskapet.

8.2.7 OMDØMMERISIKO

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2013 foretatt etter samme opplegg som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instruksjoner og det rammeverk som er etablert i bankens systemer.

8.2.8 STRATEGISK RISIKO

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og toppledelsen. Risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

8.2.9 SYSTEMRISIKO

Systemrisiko for Odal Sparebank kan bestå i at problemer hos andre, stort sett større banker, kan smitte over på Odal Sparebank. Dette kan bestå i

- fallende verdier på verdipapirportefølje
- vanskelig å få tak i likviditet plassert i andre banker
- vanskelig å få funding på normale vilkår
- DNB som oppgjørsbank ikke er i stand til å gjennomføre oppgjør gjennom dagen.

Alt dette kan utgjøre en systemrisiko hvis andre banker får problemer. Ovennevnte risiko er til dels dekket opp ved kapitalbehovsvurdering av likviditets- og kredittrisiko. Odal Sparebank er bevisst overnevnte ved å diversifisere sine plasseringer og hvor/hvordan vi henter funding.

Banken er også opptatt av generell god bankdrift.

En godt drevet bank er alltid en mer interessant forretningspartner, også i krevende tider, enn en motpart med store utfordringer. Alternativ til oppgjør i DNB er oppgjør via Norges Bank der vi har en beredskap.

8.3 Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 7 i årsregnskapet.

Banken hadde i 2013 ingen variable godtgjørelser som bonuser og lignende.

Samlet utbetalt godtgjørelse til alle ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, til andre ansatte og tillitsvalgte med tilsvarende godtgjørelse samt til ansatte med kontrolloppgaver utgjorde i 2013 kr 4.938.000.

Av totalt utbetalt godtgjørelse til disse utgjorde variabel godtgjørelse kr 0.